

Trafikverket
synpunkterru205@trafikverket.se

Yttrande om Regeringsuppdrag angående nya stambanor för höghastighetståg – underlag inför hearing november 2020, reviderad 2020-12-01 (TRV 2020/85985)

I juni 2020 fick Trafikverket i uppdrag av regeringen att utreda nya stambanor utifrån en kostnadsram på 205 mdkr, uppdraget ska slutredovisas 28 februari 2021. Den 2 november bjöd Trafikverket in regioner och kommuner i södra Sverige till hearingar med syftet att delge kunskap om utredningsuppdraget samt att ge möjlighet att framföra synpunkter. Som underlag till hearingen presenterade Trafikverket ett PM "Regeringsuppdrag angående nya stambanor för höghastighetståg – underlag inför hearingar november 2020, TRV 2020/85985", vilket Regionsamverkan Sydsverige lämnat ett skriftligt yttrande på. Trafikverket har 2020-12-01 reviderat denna PM och lagt till ett fjärde alternativ vilket getts möjlighet att inkomma med skriftliga synpunkter om till den 23/12. Detta yttrande från Regionsamverkan Sydsverige är således ett komplement som avser Del C – Kompletterande utredningsalternativ 4 (RU4) till det tidigare lämnade yttrande daterat 2020-11-26.

Övergripande synpunkter RU4

Regionsamverkan Sydsverige är positiva till att Trafikverket hörsammat de synpunkter som har framförts om underlaget efter hearingen och tillfört ett alternativ RU4 med syfte att stärka arbetsmarknadsregioner och öka den regionala nyttan i jämförelse med RU1-3.

Det alternativ som arbetades fram och överenskomms inom ramen för Sverigeförhandlingen är det som Regionsamverkan Sydsverige anser ger störst nytta och fortsatt gäller. RU4 som nu lagts till till underlaget ger förhoppning om större positiva samhällseffekter än alternativen RU1-3, men vi ser fortsatt att samtliga utredningsalternativ innebär avsteg från ingångna avtal och innebär reducerade samhällsnyttor jämfört med Sverigeförhandlingen.

Systemutformning

Liksom RU1-3 så värnar RU4 i hög grad möjligheten till ändpunktsresande inom systemet. De centrala/stadsnära stationslägena som lagts till i RU4 ligger dock bara i de större städerna, som redan idag påvisar en god utveckling och tillväxt. Längs med sträckningen genom mer glest befolkade landsdelar föreslås inga centrala/stadsnära lägen, vilket därmed inte sprider de nyttor i form av stärkta arbetsmarknadsregioner och regional utveckling som en ny stambana förväntas ge. Det är de mer perifera och glesare befolkade delarna av landet som, för att öka sin attraktivitet och kunna utvecklas, har ett stort behov av att få del av den förbättrade tillgänglighet som viktiga infrastrukturinvesteringar bidrar till.

För resande mellan till och från mindre städer och orter mellan de föreslagna stationsorterna innebär även RU4 hinder utifrån ett resenärsperspektiv jämfört med Sverigeförhandlingen och jämförelsealternativet (JA). Regionsamverkan Sydsverige vill se att en ny stambana på ett tydligare sätt kan bidra till ett sammanlutet Sverige och ge nytta till hela Sverige.

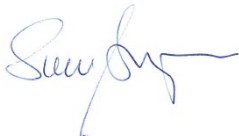
Stationslägen

RU4 som nu lagts till underlaget kan ge större positiva samhällseffekter än alternativen RU1-3, men vi ser fortsatt att samtliga utredningsalternativ innebär avsteg från ingångna avtal och innebär reducerade samhällsnyttor jämfört med Sverigeförhandlingen. Avgörande för effekterna är om stationslägena blir centrala, stadsnära eller externa, där vi ser centrala stationslägen som en av de viktigaste förutsättningar för att få ut störst samhällsnytta av den nya stambanan.

Det är fortfarande oklart vad Trafikverket avser gällande centrala/stadsnära (tidigare centrala/perifera) stationslägen. Regionsamverkan Sydsverige anser att nya stationer ska planeras utifrån ett samhällsbyggnadsperspektiv, att stationerna ska möjliggöra ett ökat byggande och stimulera till utveckling. Stationerna längs de nya stambanorna måste lokaliseras så att de ger ett sammanhållet tågsystem som stödjer ett "hela resan perspektiv" och därmed skapar goda förutsättningar för regional utveckling. Vi vill här hänvisa till Regionsamverkan Sydsvenskes tidigare yttrande om utredningsunderlaget avseende betydelsen av centrala stationslägen.

Trafikering

Regionsamverkan Sydsverige utgår från att de nya stambanorna måste medge trafik med regionaltåg för att uppnå de effekter som eftersträvas i systemet och möta den resandeutveckling som förväntas. I RU4 kommer, liksom i RU1-3, stora delar av de nya stambanorna inte trafikeras av regionaltåg. Detta innebär en mindre avlastning av Södra stambanan förutom i Hässleholm-Lund och Göteborg-Borås. Med de ambitioner som finns att öka godstågstrafiken och för utvecklingen av regionstågstrafiken, samtidigt som överflyttningen av trafik till nya stambanan blir marginell, så kommer kapacitetsbrister på långa sträckor av Södra stambanan fortsatt vara kritisk och begränsande.

Sven Sunesson
Ordförande utskottet för infrastruktur och kollektivtrafik
Regionsamverkan Sydsverige